

Пономаренко О. М. Компенсації в сімейному праві: форми урівнювальної та розподільної справедливості. Трактат про компенсацію в праві : монографія / І. В. Спасибо-Фатєєва, Г. В. Анісімова, С.О. Глотов, та ін. ; за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ECUS, 2026. С. 270-315.

Анотація. У статті параграфі досліджується правова природа, підстави виникнення та види компенсацій у сімейному праві крізь призму теорії справедливості. Аналізується компенсація як інструмент відновлення порушеного балансу прав та інтересів учасників сімейних відносин із застосуванням концепцій урівнювальної та розподільної справедливості. Розглядаються договірний та законний механізми регулювання компенсаційних виплат, підкреслюється необхідність розширення меж суддівського активізму для ефективного захисту слабшої сторони. Особлива увага приділяється специфіці компенсацій при відмові від укладення шлюбу, поділі спільного майна подружжя, розірванні шлюбу, зокрема щодо вирівнювання економічного дисбалансу та домашньої праці, а також відшкодуванню моральної шкоди як мірі відповідальності. Різноманітність форм компенсації визначається як гнучкий інструментарій для врахування індивідуальних обставин кожної сімейної ситуації.

Ключові слова: компенсація, сімейне право, урівнювальна справедливість, розподільна справедливість, сімейний договір, поділ майна подружжя, відшкодування моральної шкоди, суддівський активізм, договірне регулювання, сімейні відносини.